Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PAOLA MENGOZZIHO
přednesené dne 21. května 2014 [1]

Věc C-575/12

AS Air Baltic Corporation
proti
Valsts robežsardze

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná administratīvā apgabaltiesa (Lotyšsko)]

„Prostor svobody, bezpečnosti a práva — Hraniční kontrola, azyl a přistěhovalectví — Nařízení (ES) č. 562/2006 — Článek 5 odst. 1 — Překročení hranice — Požadavek platného víza v platném cestovním dokladu — Nařízení (ES) č. 810/2009 — Vliv neplatnosti cestovního dokladu na platnost víza, které je v něm vyznačeno“

1. Může být státnímu příslušníku třetího státu podléhajícímu vízové povinnosti povolen vstup na území Evropské unie, jestliže se na vnější hranici prokáže platným vízem připojeným k neplatnému cestovnímu dokladu a platným cestovním dokladem, který není opatřen vízem? To je předmět této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

I – **Právní rámec**

A – *Unijní právo*

1. Schengenský hraniční kodex

2. Předmětem nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) [2], je podle jeho článku 1 stanovit „pravidla, kterými se řídí opatření na ochranu hranic ve vztahu k osobám překračujícím vnější hranice členských států Evropské unie“.

3. Článek 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu uvádí následující podmínky vstupu státních příslušníků třetích zemí:

„Pro pobyty, jejichž délka nepřekročí za období šesti měsíců dobu delší než tři měsíce, platí pro vstup státních příslušníků třetích zemí tyto podmínky:

a) mají platný cestovní doklad nebo doklady, které je opravňují k překročení hranice,

b) mají platné vízum, pokud je požadováno […]

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Úř. věst. L 105, s. 1.

[…]“

4. Článek 5 odst. 4 písm. b) Schengenského hraničního kodexu stanoví:

„[o]dchylně od odstavce 1:

[…]

b) státním příslušníkům třetích zemí, kteří splňují podmínky stanovené v odstavci 1 s výjimkou podmínky podle písmene b) uvedeného odstavce a kteří se dostaví na hranici, může být povolen vstup na území členských států, jestliže je jim na hranicích uděleno vízum […]

[…]

Jestliže nelze doklad opatřit vízem, lze vízum mimořádně připojit na oddělený list vložený do dokladu. […]“

5. Článek 7 odst. 3 Schengenského hraničního kodexu zní následovně:

„Při vstupu a výstupu jsou státní příslušníci třetích zemí podrobeni důkladné kontrole.

a) Důkladné kontroly při vstupu sestávají z ověření podmínek vstupu vymezených v čl. 5 odst. 1 a případně dokladů povolujících pobyt a výkon pracovní činnosti. To zahrnuje podrobné přezkoumání následujících aspektů:

   i) ověření, zda má státní příslušník třetí země doklad, který je platný pro překročení hranic a jemuž neskončila doba platnosti, a zda je k dokladu případně připojeno požadované vízum nebo povolení k pobytu,

   ii) důkladnou prohlídku cestovního dokladu, zda nenese známky pozměňování nebo padělání,

   iii) kontrolu vstupních a výstupních razítek v cestovním dokladu dotyčného státního příslušníka třetí země, aby se porovnáním data vstupu a výstupu ověřilo, zda již daná osoba nepřekročila maximální délku povoleného pobytu na území členských států,

[…]“

6. Článek 10 odst. 1 písm. b) Schengenského hraničního kodexu stanoví, že „[c]estovní doklady státních příslušníků třetích zemí se při vstupu a výstupu systematicky opatřují otiskem razítka. Vstupním nebo výstupním razítkem se opatřují zejména […] doklady umožňující překročit hranici státnímu příslušníkovi třetí země, kterému je vízum vydáno členským státem na hranici“.

7. Článek 13 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu uvádí, že „[v]stup na území členských států se odepře státnímu příslušníkovi třetí země, který nesplňuje všechny podmínky vstupu vymezené v čl. 5 odst. 1“.

2. Vízový kodex

8. Předmětem nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex)[3] je podle jeho článku 1 stanovit „postupy a podmínky udělování víz pro průjezd přes území členských států nebo předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující tři měsíce během jakéhokoli šestiměsíčního období“.

9. Článek 12 vízového kodexu, který se týká cestovního dokladu, zní následovně:

„Žadatel předloží platný cestovní doklad splňující tato kritéria:

a) musí být platný nejméně tři měsíce po předpokládaném datu odjezdu z území příslušných členských států nebo, v případě několika návštěv, po posledním předpokládaném datu odjezdu z území příslušných členských států. […]

b) obsahuje nejméně dvě prázdné stránky;

c) byl vydán v předchozích deseti letech.“

10. Článek 21 odst. 3 vízového kodexu upřesňuje, že „[b]ěhem kontroly, zda žadatel splňuje podmínky pro vstup, konzulát ověří […] zda předložený cestovní doklad není padělaný, napodobený nebo pozměněný“.

11. Článek 34 vízového kodexu zní následovně:

„1. Vízum se prohlásí za neplatné, pokud je zřejmé, že v době udělování víza nebyly splněny podmínky udělení víza […]. Vízum v zásadě prohlašuje za neplatné příslušný orgán členského státu, který vízum udělil. Vízum může prohlásit za neplatné příslušný orgán jiného členského státu, v takovém případě jsou o tom informovány orgány členského státu, který vízum udělil.

2. Vízum se zruší, pokud je zřejmé, že podmínky udělení víza již nejsou nadále plněny. Vízum v zásadě zrušuje příslušný orgán členského státu, který vízum udělil. Vízum může zrušit příslušný orgán jiného členského státu, v takovém případě jsou o tom informovány orgány členského státu, který vízum udělil.

[…]

5. Je-li vízum prohlášeno za neplatné či zrušeno, je na něj umístěno razítko ‚NEPLATNÉ‘ či ‚ZRUŠENO‘ […].

6. Rozhodnutí o prohlášení víza za neplatné či o jeho zrušení a důvody, na nichž se zakládá, se oznámí žadateli prostřednictvím standardního formuláře uvedeného v příloze VI.

7. Držitel víza, jehož vízum bylo prohlášeno za neplatné či zrušeno, se může odvolat […].“

B – *Lotyšské právo*

12. Článek 4 odst. 1 body 1 a 2 zákona o přistěhovalectví (Imigrācijas likums) zní následovně:

„(1) Cizinec má právo vstoupit na území Lotyšské republiky a pobývat zde, pokud má současně:

1) platný cestovní doklad […]

3 — Úř. věst. L 243, s. 1.

2) platné vízum v platném cestovním dokladu […]“ [4]

13. Článek 21 odst. 1 zákona o přistěhovalectví ukládá přepravci povinnost ujistit se o tom, že cizinec, kterého přepravuje, má doklady nezbytné ke vstupu na území Lotyšské republiky. Sankce za porušení této povinnosti spočívá v uložení správní pokuty.

II – **Spor v původním řízení a předběžné otázky**

14. V rámci letu z Moskvy (Rusko) do Rigy (Lotyšsko) dne 8. října 2010 přepravovala letecká společnost AS Air Baltic Corporation (dále jen „Air Baltic Corporation“) indického státního příslušníka, který při hraniční kontrole provedené při příletu předložil indický platný pas, který nebyl opatřen schengenským vízem, jakož i neplatný indický pas opatřený schengenským vízem pro více vstupů kategorie „C“ udělené Italskou republikou a platné od 25. května 2009 do 25. května 2014. Neplatný pas obsahoval následující poznámku, a to: „Neplatný pas. Platná víza v pase nebyla prohlášena za neplatná“.

15. Lotyšské orgány pověřené kontrolou, zda státní příslušníci třetích států splňují podmínky pro vstup na území Unie, odepřely indickému státnímu příslušníkovi vstup z důvodu, že neměl platné vízum připojené k platnému cestovnímu dokladu.

16. Kromě toho lotyšská pohraniční stráž dospěla k závěru, že letecká společnost porušila vnitrostátní právní předpisy v oblasti přistěhovalectví tím, že do Lotyšska přepravila cestujícího, který neměl doklady nezbytné ke svému vstupu na lotyšské území. V důsledku toho uložila uvedené společnosti rozhodnutím ze dne 14. října 2010 správní pokutu ve výši 2000 lotyšských latů (LVL).

17. Společnost Air Baltic Corporation podala stížnost k vedoucímu vnitrostátní pohraniční stráže, který rozhodnutím ze dne 9. prosince 2010 potvrdil pokutu. Společnost Air Baltic Corporation tedy podala první žalobu k soudu, která byla zamítnuta dne 12. srpna 2011.

18. Následně podala společnost Air Baltic Corporation odvolání k administratīvā apgabaltiesa (Lotyšsko), kterým se domáhá zrušení rozhodnutí ukládajícího dotčenou správní pokutu.

19. Přestože podle předkládajícího soudu ukládá lotyšské právo povinnost předložit na hranici platné vízum v platném cestovním dokladu, nevyplývá jasně z unijního práva, že ukládá státním příslušníkům třetích států, na které se vztahuje vízová povinnost [5], mít v okamžiku překročení vnějších hranic Unie platné vízum vyznačené v cestovním dokladu, který je rovněž platný, ani že neplatnost cestovního dokladu opatřeného vízem má vliv na platnost tohoto víza. Předkládající soud si tedy klade otázku, zda mohl být indický státní příslušník skutečně považován pohraniční stráží za osobu, která neměla cestovní doklady nezbytné pro překročení hranice. Konečně uvádí, jak upozornili účastníci řízení probíhajícího před tímto soudem, že praxe správních orgánů členských států se liší v případech, kdy se státní příslušníci třetích zemí prokážou na vnějších hranicích buď platným vízem vyznačeným v neplatném cestovním dokladu, nebo platným cestovním dokladem, který není opatřen vízem.

4 — Toto ustanovení je třeba chápat v tom smyslu, že k tomu, aby byl státní příslušník třetího státu, který má vízovou povinnost, oprávněn ke vstupu, musí předložit platný cestovní doklad s připojeným platným vízem.

5 — Viz nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 81, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 65) a jeho různé pozměňovací akty.

20. Vzhledem k obtížím s výkladem unijního práva se administratīvā apgabaltiesa rozhodl přerušit řízení a předkládacím rozhodnutím, které kanceláři Soudního dvora došlo dne 7. prosince 2012, položit Soudnímu dvoru na základě článku 267 SFEU následující tři předběžné otázky:

„1) Musí být článek 5 [Schengenského hraničního kodexu] vykládán v tom smyslu, že vstup státního příslušníka třetí země podléhá povinné podmínce existence platného víza vyznačeného v platném cestovním dokladu?

2) Má podle ustanovení [vízového kodexu] prohlášení cestovního dokladu, do něhož je připojen vízový štítek, za neplatný za následek i neplatnost víza?

3) Jsou vnitrostátní ustanovení, která stanoví pro vstup státních příslušníků třetích zemí podmínku existence platného víza vyznačeného v platném cestovním dokladu, v souladu s ustanoveními [Schengenského hraničního kodexu] a [vízového kodexu]?“

III – **Řízení před Soudním dvorem**

21. Společnost Air Baltic Corporation, lotyšská, italská a finská vláda, Švýcarská konfederace [6], jakož i Evropská komise předložily Soudnímu dvoru písemná vyjádření.

22. Na jednání konaném dne 19. března 2014 přednesly svá vyjádření společnost Air Baltic Corporation, lotyšská a finská vláda, jakož i Komise.

IV – **Právní analýza**

23. Pokud by měla neplatnost cestovního dokladu opatřeného vízem dopad na platnost samotného víza, je otázkou, zda může státní příslušník třetího státu vstoupit na území Unie, jestliže má neplatný cestovní doklad opatřený vízem, kdežto platný cestovní doklad vízem opatřen není.

24. Musím tedy poněkud přeskupit otázky položené předkládajícím soudem a začnu analýzou druhé otázky. Následně budu zkoumat otázku, zda Schengenský hraniční kodex ukládá povinnost vyznačit platné vízum v cestovním dokladu platném v okamžiku překročení vnější hranice Unie. Konečně a za předpokladu negativní odpovědi na tyto otázky musím prokázat, zda mohou členské státy v kontextu Schengenského hraničního kodexu a vízového kodexu uložit kromě podmínek stanovených těmito kodexy další podmínku pro vstup.

A – *K případnému vlivu pozbytí platnosti cestovního dokladu opatřeného vízem na platnost samotného víza*

25. Úvodem podotýkám, že článek 34 vízového kodexu upravuje podmínky, za nichž se vízum prohlásí za neplatné nebo se zruší. Vízum se tak prohlásí za neplatné, jestliže je zřejmé, že v době udělování víza nebyly splněny podmínky udělení víza [7], nebo se zruší, je-li zřejmé, že podmínky udělení víza již nejsou nadále plněny [8].

6 — Podle čl. 8 odst. 2 dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského acquis (Úř. věst. 2008, L 53, s. 52).

7 — Článek 34 odst. 1 vízového kodexu. Viz rovněž bod 2 části A přílohy V Schengenského hraničního kodexu.

8 — Článek 34 odst. 2 vízového kodexu.

26. V obou případech vízový kodex upřesňuje, že o prohlášení víza za neplatné nebo o jeho zrušení mohou rozhodnout příslušné orgány, které udělily vízum nebo příslušné orgány jiného členského státu [9]. Pravomoc rozhodnout o platnosti víza tedy mají výlučně orgány členských států.

27. Zrušení víza nebo jeho prohlášení za neplatné se provede vyznačením poznámky na samotném vízu [10]. Rozhodnutí o prohlášení víza za neplatné či o jeho zrušení a důvody, na nichž se zakládá, se oznámí žadateli prostřednictvím standardního formuláře [11].

28. Z tohoto formuláře vyplývá, že pozbytí platnosti cestovního dokladu předloženého v okamžiku podání žádosti o vízum není uvedeno mezi důvody, které mohou ospravedlnit prohlášení víza za neplatné nebo jeho zrušení. Podle toho, co vyplývá z formuláře, je jediným důvodem týkajícím se přímo cestovního dokladu „napodobení, padělání nebo pozměnění“ předloženého cestovního dokladu.

29. Vzhledem k tomu, že není zpochybňováno, že indický státní příslušník dotčený v rámci původního řízení splňoval v okamžiku podání žádosti podmínky pro udělení víza, je otázkou, zda pozbytí platnosti pasu opatřeného vízem mohlo mít za následek zrušení uvedeného víza.

30. Je sice pravda, že v okamžiku podání žádosti o vízum je dotčená osoba povinna předložit platný cestovní doklad. Avšak z článku 34 ve spojení s přílohou VI vízového kodexu vyplývá, že pozbytí platnosti tohoto dokladu poté, co bylo vízum uděleno, nemůže zpochybnit skutečnost, že podmínky udělení víza byly splněny, alespoň za předpokladu, že se uvedená osoba může prokázat novým platným cestovním dokladem.

31. Je rovněž nutno zdůraznit, že vízový kodex zaručuje osobám, jejichž vízum bylo zrušeno, právo podat žalobu. Tato žaloba směřuje proti členskému státu, který rozhodl o zrušení, a uvedeným osobám musejí být podány informace týkající se dostupných opravných prostředků. Konečně musí být zrušení zaznamenáno do vízového informačního systému (VIS) [12]. Toto právo na informace a na žalobu by nemohlo být zaručeno, pokud by platnost schengenského víza závisela na rozhodnutí orgánu třetího státu.

32. Právní režim prohlášení víza za neplatné a jeho zrušení, tak jak je upraven vízovým kodexem, je tak založen na postulátu, že o prohlášení víza za neplatné nebo o jeho zrušení rozhodují orgány členských států. V tomto smyslu je dodržena určitá souběžnost forem, neboť tyto orgány rovněž udělují víza [13].

33. Udělené vízum má totiž účinky vůči všem členským státům. Proto je nutné, aby pravomoc udělit nebo udělení odepřít nebyla obcházena účinkem rozhodnutí vydaných orgány třetích států. Jinými slovy, zásada vzájemného uznávání musí mít přednost až do okamžiku, kdy případně pohraniční stráž Unie konstatuje podstatnou změnu situace státního příslušníka dotyčného třetího státu, jež může být důvodem pro to, aby posouzení orgánu, který udělil vízum, bylo zpochybněno.

34. Nemohu tedy sdílet názor vyjádřený lotyšskou vládou na jednání, podle kterého pozbude-li pas, v němž je vyznačeno vízum, platnosti, má pas jako celek – tedy včetně vyznačeného schengenského víza – pouze hodnotu listu papíru.

9 — K případu, kdy příslušné orgány jiného členského státu než toho, který vízum udělil, mohou rozhodnout o prohlášení víza za neplatné, viz rozsudek Vo (C-83/12 PPU, EU:C:2012:202, bod 39). Pokud orgány jiného členského státu než toho, který vízum udělil, vízum prohlásí za neplatné nebo zruší, musejí o tom informovat orgány členského státu, který vízum udělil (viz čl. 34 odst. 1 a 2 *in fine* vízového kodexu).

10 — Článek 34 odst. 5 vízového kodexu.

11 — Článek 34 odst. 6 a příloha VI vízového kodexu.

12 — Článek 34 odst. 6 až 8 vízového kodexu.

13 — Bylo by tak možné navrhnout, že žalobkyně v původním řízení nemohla pouze na základě neplatnosti předloženého pasu předvídat, jak bude hraniční stráž Unie nakládat s vízem a že nemohla od okamžiku nástupu do letadla v Moskvě odmítnout dotyčného cestujícího vzhledem ke skutečnosti, že pas zaprvé výslovně uváděl, že vyznačená víza jsou nadále platná, a zadruhé vízový kodex každopádně vyhrazuje pravomoc zrušit vízum příslušným orgánům členských států. Jednala-li by společnost jinak v případě, že by považovala vízum za neplatné pouze z důvodu pozbytí platnosti pasu, a v důsledku toho by odepřela nástup do letadla v Moskvě, byly by záruky stanovené v článku 34 vízového kodexu zbaveny užitečného účinku.

35. Na základě všech výše uvedených důvodů je nutno dospět k závěru, že rozhodnutí konstatující neplatnost schengenského víza může být přijato pouze za podmínek uvedených v článku 34 vízového kodexu a každopádně spadá pouze do pravomoci orgánů členských států. Pozbytí platnosti cestovního dokladu opatřeného schengenským vízem tak samo o sobě nemůže mít vliv na platnost víza jako takového, jak bylo ostatně uznáno orgány, které vydaly dotčený pas, jestliže připojily poznámku, že i když byl pas prohlášen za neplatný, nestalo se tak ohledně víz vyznačených v tomto pase.

B – *K údajné existenci povinnosti předložit platné vízum vyznačené v platném cestovním dokladu*

36. Nemohl-li být vstup indického státního příslušníka na území Unie odepřen pouze z důvodu, že pas opatřený schengenským vízem byl prohlášen za neplatný, neboť neplatnost pasu sama o sobě nemá vliv na platnost víza, zbývá ještě určit, zda Schengenský hraniční kodex ukládá jakožto podmínku vstupu platné vízum vyznačené v platném cestovním dokladu.

37. Pro tyto účely začnu s prokázáním nedostatečnosti doslovného výkladu z důvodu jazykových rozdílů a nezbytnosti provést systematickou analýzu. Následně ověřím, že teleologický výklad potvrzuje závěry vycházející z této posledně uvedené analýzy, načež přistoupím k formulaci některých závěrečných poznámek.

1. Nedostatečnost doslovného výkladu a jazykové rozdíly

38. Článek 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu vyjmenovává podmínky, které musejí splňovat státní příslušníci třetích států, aby jim byl povolen vstup na území Unie. Obsahuje výčet pěti kumulativních podmínek. Písmeno a) vyžaduje, aby státní příslušníci třetího státu měli „platný cestovní doklad nebo doklady, které je opravňují k překročení hranice“, a písmeno b) uvádí, že tito státní příslušníci musejí mít „platné vízum“, pokud je požadováno.

39. Z přísně doslovného výkladu tohoto čl. 5 odst. 1 již vyplývá, že podmínka mít platný cestovní doklad byla oddělena od podmínky týkající se víza a že zákonodárce nijak neupřesnil podmínky „fyzického“ předkládání těchto dvou dokladů.

40. Ve světle toho, co uvedla finská vláda, však zastávám názor, že čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, třebaže neobsahuje výslovnou povinnost předložit v okamžiku překročení vnějších hranic Unie platné vízum vyznačené v platném cestovním dokladu, nemůže být posuzován izolovaně od systému, jehož je součástí. Článek 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu je tedy nutno chápat nejen ve spojení s jinými ustanoveními Schengenského hraničního kodexu, ale i ve spojení s relevantními ustanoveními vízového kodexu, s nímž je Schengenský hraniční kodex úzce spojen [14].

41. Navrhuji tedy, aby byla doslovná analýza doplněna zcela klasicky systematickou a teleologickou analýzou. Je to nezbytné tím spíše, že zúčastnění během tohoto řízení odkázali na čl. 7 odst. 3 písm. a) bod i) Schengenského hraničního kodexu pro účely diskuse k otázce, zda má být platné vízum ve smyslu čl. 5 odst. 1 uvedeného kodexu a ve smyslu vízového kodexu nutně vyznačeno v platném cestovním dokladu, či nikoli. Podle finské vlády znamená čl. 7 odst. 3 písm. a) bod i) Schengenského hraničního kodexu uvádějící, že cestovní doklad je „připojen“ k platnému vízu, že na hranicích může být předložen pouze platný cestovní doklad opatřený vízem.

14 — Viz například čl. 21 odst. 1 vízového kodexu.

42. Žalobkyně v původním řízení v tomto ohledu poznamenává, že zatímco lotyšské znění čl. 7 odst. 3 písm. a) bodu i) Schengenského hraničního kodexu výslovně uvádí, že vízum musí být vyznačeno v platném cestovním dokladu, v jiných jazykových verzích tomu tak není. Dánská, anglická, francouzská a švédská verze se spokojily s požadavkem, že cestovní doklad má být „připojen“ k vízu, což nezbytně neznamená fyzické vyznačení víza v platném cestovním dokladu.

43. Ačkoli se otázka týká výkladu článku 5 Schengenského hraničního kodexu, ohledně kterého nebyl shledán žádný rozdíl mezi jazykovými verzemi, je třeba uznat, že článek 7 téhož kodexu představuje základní ustanovení pro společnou správu vnějších hranic Unie a může užitečně objasnit výklad uvedeného článku 5.

44. V tomto ohledu je nutno připomenout, že potřeba jednotného použití a jednotného výkladu unijního aktu vylučuje, aby byl tento akt posuzován izolovaně v jedné ze svých verzí, ale vyžaduje, aby byl vykládán s ohledem jak na skutečnou vůli zákonodárce, tak na cíl jím sledovaný, a to zejména ve světle všech jazykových verzí [15]. Formulace použitá v jedné z jazykových verzí ustanovení nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani ji nelze upřednostnit před ostatními jazykovými verzemi, neboť takový přístup by byl neslučitelný s požadavkem jednotného použití unijního práva [16].

45. Jak nutnost potvrdit první závěr vycházející z doslovného výkladu čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, tak nutnost překonat výkladový problém založený na různých jazykových verzích čl. 7 odst. 3 písm. a) bodu i) uvedeného kodexu vyžadují doplnit úvahy systematickou a teleologickou analýzou.

2. Systematická analýza

46. Vzhledem k tomu, že udělení víza předchází kontrole prováděné na vnějších hranicích Unie, začnu analýzou vízového kodexu.

47. Státní příslušník třetího státu musí v podstatě podat žádost o vízum u příslušného konzulátu tři měsíce před zahájením cesty [17]. Musí zejména předložit standardní formulář žádosti [18] a cestovní doklad [19], který musí být platný nejméně tři měsíce po posledním předpokládaném datu odjezdu z území členských států [20], přičemž tento doklad musí obsahovat nejméně dvě prázdné stránky a musí být vydán v předchozích deseti letech [21]. V kolonkách 12 až 16 standardního formuláře žádosti je kromě toho nutné uvést informace o druhu cestovního dokladu předloženém žadatelem, jeho číslu, datu vydání a platnosti, jakož i o orgánu, který jej vydal.

48. Jakmile je žádost o vízum vyplněna a podána příslušnému orgánu, musí tento orgán ověřit, „zda žadatel splňuje podmínky pro vstup stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e) Schengenského hraničního kodexu“ [22], a zejména zda „předložený cestovní doklad není padělaný, napodobený nebo pozměněný“ [23]. V případě víza pro více vstupů, jako je vízum udělené v rámci sporu v původním řízení, činí doba platnosti šest měsíců až pět let [24].

15 — Rozsudek Zurita García a Choque Cabrera (C-261/08 a C-348/08, EU:C:2009:648, bod 54 a citovaná judikatura).

16 — Rozsudek Zurita García a Choque Cabrera (EU:C:2009:648, bod 55 a citovaná judikatura).

17 — Článek 9 odst. 1 vízového kodexu.

18 — Článek 10 odst. 3 písm. a) a příloha I vízového kodexu.

19 — Viz čl. 10 odst. 3 písm. b) vízového kodexu.

20 — Pokud jde o více vstupů, což je případ dotčený v rámci sporu v původním řízení, viz čl. 12 písm. a) vízového kodexu.

21 — Článek 12 písm. b) a c) vízového kodexu.

22 — Článek 21 vízového kodexu.

23 — Článek 21 odst. 3 písm. a) vízového kodexu.

24 — Článek 24 odst. 2 vízového kodexu.

49. Následně se vyplní vízový štítek v souladu s podmínkami stanovenými článkem 27 a přílohou VII vízového kodexu. Obsahuje informace týkající se období, během kterého může držitel víza uskutečnit povolený pobyt, číslo cestovního dokladu, k němuž je připojen vízový štítek, pokud bylo vízum připojeno na oddělený list [25]. Následně se připojí vízový štítek v souladu s požadavky článku 29 a přílohy VIII vízového kodexu. Toto připojení musí být v podstatě provedeno „na první stranu cestovního dokladu, na níž nejsou žádné záznamy nebo otisky razítek“ [26], pokud nebylo vízum připojeno na oddělený list [27].

50. Okamžik udělení víza se neshoduje s okamžikem překročení vnější hranice Unie [28], a to tím spíše že vízum pro více vstupů, jak bylo uvedeno, může být platné po dobu šesti měsíců až pěti let. Vízový kodex se však omezuje na požadavek, že doba platnosti cestovního dokladu předloženého v okamžiku podání žádosti o vízum musí činit nejméně tři měsíce po posledním předpokládaném datu odjezdu žadatele z území Unie [29]. Každopádně připomínám, že toto upřesnění se týká pouze podmínek, které je třeba splnit při podání žádosti o vízum, neboť konzulární orgány tak či tak nemají vliv na to, co se může stát s cestovním dokladem od okamžiku, kdy je podána žádost o vízum, do okamžiku skutečného překročení vnějších hranic Unie.

51. Jakmile konzulární orgány ověřily zejména platnost předloženého cestovního dokladu a bylo uděleno vízum, představuje další etapu hraniční kontrola [30].

52. Pokud jde o Schengenský hraniční kodex, poznamenávám na úvod, že jeho předmětem je zavést „pravidla, kterými se řídí opatření na ochranu hranic ve vztahu k osobám překračujícím vnější hranice členských států“ [31]. Je nezbytné, aby tato pravidla byla uplatňována jednotně, a v tomto ohledu sdílím obavy vyjádřené žalobkyní v původním řízení, když upozorňovala na rozdílnou vnitrostátní praxi.

53. Jak již bylo připomenuto, podmínky pro vstup stanovené v článku 5 Schengenského hraničního kodexu zahrnují zejména povinnost mít platný cestovní doklad, resp. doklady, umožňující překročení hranice a povinnost mít platné vízum, je-li vyžadováno. Je třeba poznamenat, že v tomto seznamu podmínek pro vstup se nevyskytuje požadavek předložit platný cestovní doklad opatřený platným vízem.

54. Státní příslušník třetího státu je při přechodu hranice podroben důkladné kontrole spočívající v ověření podmínek vstupu vymezených v čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, a v podrobném přezkumu skutečnosti, že dotčený státní příslušník třetího státu má cestovní doklad, „který je platný […] a jemuž neskončila doba platnosti“, a že je k tomuto dokladu případně *„připojeno“* požadované vízum [32]. Kontrolují se rovněž vstupní a výstupní razítka „v cestovním dokladu“, aby se porovnáním dat ověřilo, zda již uvedený státní příslušník nepřekročil maximální délku povoleného pobytu v Unii.

25 — Viz bod 6 přílohy VII vízového kodexu.

26 — Bod 1 přílohy VIII vízového kodexu.

27 — Viz čl. 29 odst. 2, 3 a 5 vízového kodexu.

28 — Až na výjimky: viz kapitola VI vízového kodexu.

29 — Článek 12 písm. a) vízového kodexu.

30 — Vízový kodex v článku 30 upřesňuje, že pouhé držení víza neopravňuje automaticky ke vstupu.

31 — Článek 1 Schengenského hraničního kodexu.

32 — Článek 7 odst. 3 písm. a) bod i) Schengenského hraničního kodexu. Kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska.

55. Ve stadiu důkladné kontroly stanovené v čl. 7 odst. 3 Schengenského hraničního kodexu je nutno rozlišovat mezi dvěma etapami, a sice nejprve mezi pouhým ověřením, zda má státní příslušník třetího státu platný cestovní doklad a zda má státní příslušník třetího státu vízum, po čemž následuje samotná kontrola, tedy rozsáhlejší zkoumání indicií pozměňování nebo padělání, porovnávání dat vstupu a výstupu, ověření, zda má dotyčná osoba dostatečné prostředky na návrat atd. [33].

56. Oddělení požadavku předložit platný cestovní doklad od požadavku předložit platné vízum, které vyplývá ze znění čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, je tak potvrzeno.

57. Jakmile došlo k ověření, může být vstup povolen. V takovém případě orgány systematicky opatří otiskem razítka cestovní doklady předložené státními příslušníky třetích států při vstupu a výstupu [34], kteří mají „doklady s platným vízem, které státnímu příslušníkovi třetí země umožňují překročit hranici“ [35]. Podmínka platnosti je vyjádřena pouze, pokud jde o vízum, avšak nikoli pokud jde o cestovní doklad.

58. Naopak, nesplňuje-li státní příslušník třetího státu všechny podmínky stanovené v čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, odepře se mu vstup na základě odůvodněného rozhodnutí, oznámeného prostřednictvím jednotného formuláře [36]. Jako důvody odepření jsou na tomto formuláři uvedeny skutečnost, že dotyčná osoba nemá platné cestovní doklady [37], či skutečnost, že nemá platné vízum [38].

59. Z předchozí analýzy vyplývá, že zákonodárce nestanovil výslovnou povinnost vyznačení platného víza v platném cestovním dokladu. Tyto dvě podmínky pro vstup jsou odděleny nejen v čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, ale takové rozlišení vyplývá rovněž ze systematiky jiných ustanovení [39].

60. Jak z hlediska doslovného, tak z hlediska systematického tudíž nic nebrání výkladu tohoto článku 5 v tom smyslu, že k povolení vstupu na území Unie není od státního příslušníka třetího státu podléhajícího vízové povinnosti vyžadováno, aby měl platné vízum vyznačené v platném cestovním dokladu.

61. Zbývá nicméně ověřit, zda takový výklad neohrožuje cíle sledované vízovým kodexem a Schengenským hraničním kodexem.

3. Teleologický výklad

62. Schengenský hraniční kodex zavádí systém ostrahy hranic, jehož cílem je zabránit nedovolenému překračování uvedených hranic, čelit přeshraniční trestné činnosti, přijímat opatření proti osobám, které překročily hranice nezákonně, a zadržet takové osoby [40]. Kromě toho bod 6 odůvodnění Schengenského hraničního kodexu stanoví, že ochrana hranic „je věcí zájmu nejen členského státu, na

33 — Článek 7 odst. 3 písm. a) body ii) až vi) Schengenského hraničního kodexu. Rovněž při výstupu státních příslušníků třetích zemí z vnitrostátního území rozlišuje Schengenský hraniční kodex tím způsobem, že stanoví, že důkladné kontroly při výstupu sestávají z ověření, že uvedený státní příslušník má platný doklad k překročení hranic [čl. 7 odst. 3 písm. b) bod i) Schengenského hraničního kodexu] a „mohou také sestávat z […] ověření, že osoba má platné vízum, pokud je požadováno“ [čl. 7 odst. 3 písm. c) bod i) uvedeného kodexu].

34 — Článek 10 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu.

35 — Článek 10 odst. 1 písm. a) Schengenského hraničního kodexu.

36 — Viz čl. 13 odst. 2 Schengenského hraničního kodexu.

37 — Viz bod A formuláře uvedeného v části B přílohy V Schengenského hraničního kodexu.

38 — Viz bod C formuláře uvedeného v části B přílohy V Schengenského hraničního kodexu.

39 — Kromě toho podle mého názoru potvrzuje tento závěr bod 6.1 Praktické příručky pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka) vypracované Komisí [C(2006) 5186 final ze dne 6. listopadu 2006].

40 — Článek 12 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu a rozsudek Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:516, bod 70).

jehož vnějších hranicích se provádí, nýbrž všech členských států, které zrušily ochranu vnitřních hranic“, a že by měla přispívat k „boji proti nedovolenému přistěhovalectví a obchodování s lidmi a zabránit jakékoliv hrozbě pro vnitřní bezpečnost, veřejný pořádek, veřejné zdraví a mezinárodní vztahy členských států“ [41].

63. Podle Soudního dvora Schengenský hraniční kodex „zapadá do obecnějšího rámce prostoru svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se ochrany vnějších hranic, azylu, přistěhovalectví a předcházení a potírání zločinnosti. […] Systém zavedený Schengenskou dohodou tedy spočívá na dodržování harmonizovaných pravidel kontroly na vnějších hranicích a v projednávaném případě na přísném dodržování podmínek vstupu státních příslušníků třetích zemí na území smluvních států uvedené dohody, které byly stanoveny [Schengenským hraničním kodexem]. Každý členský stát, jehož území je součástí schengenského prostoru, totiž musí být ujištěn o účinnosti a přísnosti kontrol vykonávaných jakýmkoliv jiným státem tohoto prostoru“ [42]. Podle Soudního dvora mají dále „hraniční kontroly za cíl jednak zajistit, aby osobám mohl být povolen vstup na území členských států nebo jeho opuštění, a jednak zabránit osobám ve vyhýbání se hraničním kontrolám“ [43].

64. Přijetí vízového kodexu rovněž spadá do obecného cíle postupného vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva a samotný vízový kodex sleduje dvojí cíl – vytvořit mnohovrstevný systém zaměřený na usnadnění oprávněného cestování a na boj proti nedovolenému přistěhovalectví prostřednictvím další harmonizace vnitrostátních právních předpisů a způsobů udělování víz [44]. Při výkladu vízového kodexu Soudní dvůr dohlíží na to, aby nebyly ohroženy cíle usnadnění cestování a cíl zamezit nerovnému zacházení se žadateli [45].

65. Finská vláda tvrdí, že dosažení cílů bezpečnosti, plynulosti přeshraničního pohybu, předcházení nebezpečí pro veřejný pořádek, bezpečnosti nebo veřejného zdraví, boje proti přeshraniční trestné činnosti, proti nedovolenému přistěhovalectví a obchodování s lidmi je usnadněno, je-li platné vízum připojeno k rovněž platnému cestovnímu dokladu.

66. Toto posouzení nesmí být přeceňováno a každopádně nemá rozhodující význam.

67. Když jsem výše popisoval systém zavedený kombinací Schengenského hraničního kodexu a vízového kodexu, poukázal jsem na některé faktory zaručující účinnost hraniční kontroly, které neumožňují podpořit tezi finské vlády. Orgánům pověřeným kontrolou na vnějších hranicích byl v rámci sporu v původním řízení předložen jak cestovní doklad, na jehož základě bylo uděleno vízum, tak „nový“ cestovní doklad. Mohly se tak ujistit o „souladu“ dokladu předloženého v okamžiku žádosti o vízum – a skutečně ověřeného příslušnými konzulárními orgány – a dokladu opatřeného platným vízem, předloženého v okamžiku překročení vnější hranice Unie. Předložení platného cestovního dokladu jim kromě toho umožnilo potvrdit totožnost dotyčného státního příslušníka třetího státu a ověřit splnění první z podmínek pro vstup. Konečně současné předložení obou cestovních dokladů, které na sebe navazovaly, mohlo umožnit dostatečnou kontrolu vstupních a výstupních razítek, na jejichž základě orgány ověřují, že nebyla překročena maximální délka povoleného pobytu.

41 — Rozsudky Parlament v. Rada (EU:C:2012:516, bod 70) a ANAFE (C-606/10, EU:C:2012:348, bod 24).

42 — Rozsudek ANAFE (EU:C:2012:348, body 25 a 26).

43 — Rozsudek Adil (C-278/12 PPU, EU:C:2012:508, bod 61 a citovaná judikatura).

44 — Viz bod 3 odůvodnění vízového kodexu, jakož i rozsudek Vo (EU:C:2012:202 body 34 a 35).

45 — Rozsudek Koushkaki (C-84/12, EU:C:2013:862, body 52 a 54).

68. Třebaže uznávám zásadní význam efektivní a účinné kontroly na vnějších hranicích Unie pro dotyčné členské státy a připouštím, že předložení dvou různých cestovních dokladů, z nichž je jeden platný a druhý neplatný, pravděpodobně určitým způsobem komplikuje úkol orgánů pověřených hraniční kontrolou [46], nebylo nicméně prokázáno, že by případ, kterým se dnes zabývám, ohrožoval či mohl ohrozit zejména cíl bezpečnosti sledovaný Schengenským hraničním kodexem.

69. V tomto ohledu poznamenávám, že existuje zásadní rozdíl mezi případem, kterým se dnes zabývám, a opakujícími se praktickými problémy při hraničních kontrolách, o nichž se zmiňuje finská vláda, zakládajícími se na skutečnosti, že někteří státní příslušníci třetích států jsou na hranicích vybaveni více než dvěma cestovními doklady, a to platnými i neplatnými.

4. Závěrečné poznámky

70. Konečně mám za to, že povolení vstupu státnímu příslušníku třetího státu, který při kontrole na vnějších hranicích Unie předloží neplatný cestovní doklad opatřený vízem nezbytným k jeho vstupu na území Unie, jakož i platný cestovní doklad, je v souladu s mezinárodními standardy. Společnost Air Baltic Corporation a lotyšská vláda samy uvedly, aniž to bylo zpochybněno, že bod 3.53 přílohy 9 Úmluvy o mezinárodním civilním letectví, podepsané v Chicagu dne 7. prosince 1944, doporučuje za předpokladu, že vypršela platnost cestovního dokladu opatřeného platným vízem, považovat vízum až do jeho vypršení nadále za platné, pokud je připojeno k platnému cestovnímu dokladu.

71. Lotyšská vláda má nicméně pochybnosti, že tato úmluva může být použita v kontextu Schengenského hraničního kodexu, neboť uvedená úmluva takovou praxi doporučuje v situaci, kdy vízum umožňuje vstup státního příslušníka třetího státu jen na území státu, který vízum udělil. Je nicméně třeba konstatovat, že Unie, ačkoli není smluvní stranou této úmluvy, již určitým způsobem tento mezinárodní standard zčásti potvrdila, neboť v rámci změny příručky pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech [47], provedené prováděcím rozhodnutím Komise C(2011) 5501 final ze dne 4. srpna 2011, došlo k doplnění nového odstavce do bodu 4.1.1., podle kterého „[o]soba musí v zásadě cestovat a platným vízem připojeným v platném cestovním dokladu. Pokud však již byly všechny prázdné strany cestovního dokladu držitele schengenského víza využity k připojení vízových štítků nebo otisku vstupních a výstupních razítek, může tato osoba cestovat se ‚zaplněným' neplatným dokladem opatřeným platným vízem a novým cestovním dokladem" [48].

72. Komise na základě toho dospěla k závěru, že předložení dvou různých cestovních dokladů, z nichž jeden je neplatný, avšak je opatřen platným vízem, a druhý je platný, avšak vízem opatřen není, neohrožuje účinnost kontrol na vnějších hranicích Unie. Lotyšská vláda na jednání upřesnila, že toto doporučení provedla v rámci reformy vnitrostátního práva.

46 — V každém případě tento úkol není ztížen ve vztahu k výjimečné okolnosti stanovené v čl. 10 odst. 3 druhém pododstavci Schengenského hraničního kodexu, podle kterého lze na žádost státního příslušníka dotyčného třetího státu upustit od otisku vstupního nebo výstupního razítka, přičemž vstup a výstup se zaznamená na odděleném listě s uvedením určitých údajů, a předá se uvedenému státnímu příslušníkovi. V takovém případě musejí orgány za účelem kontroly dodržení maximální délky povoleného pobytu ověřit obsah nejméně dvou různých dokladů, tj. odděleného listu a cestovního dokladu, který je případně opatřen platným vízem. Vízový štítek může být za určitých okolností připojen na samostatný formulář (viz čl. 29 odst. 2, 3 a 5 vízového kodexu).

47 — Rozhodnutí C(2010) 1620 final ze dne 19. března 2010.

48 — Schengenská příručka již uváděla, že nedostatek prázdných stránek v pasu jako takový není platným a dostatečným důvodem pro odepření vstupu osoby (viz bod 4.5 výše uvedené příručky).

73. Je sice pravda, že se bod 4.1.1 příručky pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech týká pouze konkrétního případu, kdy je doklad opatřený vízem neplatný z důvodu nedostatečného počtu prázdných stránek, a dále že má tato příručka pouze hodnotu doporučení. Je nicméně nutné dosáhnout uskutečnění všech cílů vízového kodexu, včetně cíle zamezit spekulativnímu podávání žádostí o víza („visa shopping“) a nerovnému zacházení s žadateli o víza [49].

74. V tomto ohledu je rozdíl vnitrostátních praxí, zdůrazněný předkládajícím soudem, žalobkyní v původním řízení, jakož i lotyšskou vládou zjevně znepokojivý, neboť v jeho důsledku jsou vnější hranice Unie různou měrou propustné. Existuje tedy reálné nebezpečí, na něž poukazuje společnost Air Baltic Corporation, že volné uvážení vnitrostátních orgánů, zda povolí nebo odepřou vstup na území Unie za předpokladu, kdy jsou předloženy dva cestovní doklady, přičemž jeden z nich je neplatný a je opatřen vízem a druhý je platný, avšak vízem opatřen není, se stane kritériem pro výběr členského státu, přes který státní příslušník třetího státu zamýšlí proniknout na území Unie. Pokládám tedy za nezbytné harmonizovat praxi pohraničních stráží nad rámec jediného případu, kdy je v cestovním dokladu nedostatek prázdných stránek.

75. Kromě toho nejsou orgánům členského státu pověřeným kontrolou na vnějších hranicích obvykle známy důvody, které vedly orgán třetího státu, který vydal cestovní doklad, k tomu, že jej prohlásil za neplatný. V rámci sporu v původním řízení zůstávají tyto důvody nadále neznámé. Pokud je však neplatnost „zhojena“ předložením cestovního dokladu, jehož doba platnosti zahrnuje maximální délku povoleného pobytu v Unii a poté, co bylo provedeno nezbytné ověření pravosti předloženého nového dokladu, podle mého názoru není důvodu omezit vstup státního příslušníka třetího státu, který předloží neplatný cestovní doklad a platný cestovní doklad, pouze z důvodu, že neplatnost se zakládá na nedostatku prázdných stránek.

76. Každopádně pokud v posledně uvedeném případě Komise a členské státy, které přijaly její doporučení, neusoudily, že kontrola doby pobytu byla ztížena předložením různých cestovních dokladů, nemohu pochopit, proč by tomu tak mělo být v této situaci. Jak jsem již zdůraznil, časová návaznost zajištěná dvěma cestovními doklady předloženými indickým státním příslušníkem totiž umožňuje pohraničním strážím se ujistit, že počet dní povoleného pobytu na území Unie nebyl překročen. Konečně upřesňuji, že takovouto možností není dotčeno použití článku 11 Schengenského hraničního kodexu, který stanoví, že „[n]ení-li cestovní doklad státního příslušníka třetí země opatřen otiskem vstupního razítka, mohou se příslušné vnitrostátní orgány domnívat, že držitel nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky délky pobytu použitelné v dotyčném členském státě“, přičemž se jedná o vyvratitelnou domněnku.

77. Na základě výše uvedených úvah mám za to, že čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu musí být vykládán v tom smyslu, že platné vízum vyžadované od státního příslušníka třetího státu podléhajícího této povinnosti v okamžiku překročení vnějších hranic Unie nemusí být nutně vyznačeno v platném cestovním dokladu a že podmínky pro vstup stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a) a b) uvedeného kodexu mohou být posuzovány odděleně za předpokladu, že uvedený státní příslušník předloží v okamžiku překročení vnějších hranic pravý cestovní doklad, jehož doba platnosti zahrnuje maximální délku povoleného pobytu uvedenou v schengenském vízu, přičemž toto vízum je vyznačeno v cestovním dokladu, který pozbyl platnosti.

49 — Viz bod 18 odůvodnění vízového kodexu. Jak nicméně podotkla lotyšská vláda, indický státní příslušník, o kterého se jedná ve sporu v původním řízení, pravděpodobně mohl proniknout na území Unie, pokud by se za stejných podmínek objevil na hranicích jiných členských států než Lotyšské republiky.

C – *Ke třetí předběžné otázce*

78. Za předpokladu, že Schengenský hraniční kodex a vízový kodex neukládají státnímu příslušníku třetího státu podléhajícímu vízové povinnosti předložit toto vízum v platném cestovním dokladu, se předkládající soud v podstatě táže, zda jsou členské státy oprávněny přidat k podmínkám pro vstup již obsaženým v těchto dvou uvedených kodexech i nové podmínky.

79. Třebaže jsou podmínky pro vstup uvedeny v článku 5 Schengenského hraničního kodexu, je tento článek nutno chápat ve spojení s článkem 13 uvedeného kodexu, který se týká případů, v nichž je odepřen vstup.

80. Vstup se tak „odepře státnímu příslušníkovi třetí země, který nesplňuje všechny podmínky vstupu vymezené v čl. 5 odst. 1“. Rozhodnutí o odepření vstupu se předá státnímu příslušníkovi třetího státu prostřednictvím jednotného formuláře [50]. Tento formulář stanoví devět důvodů pro odepření vstupu. Osm z nich odráží podmínky pro vstup v čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu [51].

81. Bez přímého vztahu k uvedenému článku 5 je jen jediný důvod: jedná se o důvod týkající se překročení maximální délky povoleného pobytu.

82. Jednotný formulář každopádně nestanoví možnost pohraničních stráží přidat na seznam jiný důvod než důvod obsažený v seznamu.

83. Ve světle zjištění Soudního dvora ve vztahu k článku 32 vízového kodexu v rozsudku Koushkaki [52] hovoří skutečnost, že článek 13 Schengenského hraničního kodexu stanoví prostřednictvím odkazu na článek 5 téhož kodexu výčet důvodů, na základě kterých se rozhodne o odepření vstupu, přičemž důvody, na nichž se toto rozhodnutí zakládá, musí být žadateli oznámeny prostřednictvím formuláře uvedeného v příloze V Schengenského hraničního kodexu, „ve prospěch výkladu, že výčet důvodů pro zamítnutí […] je taxativní“.

84. Navíc by bylo dosažení cíle usnadnění oprávněného cestování, sledovaného vízovým kodexem a připomenutého Soudním dvorem v bodě 52 výše uvedeného rozsudku Koushkaki, ohroženo, pokud by orgány členského státu mohly odepřít vstup státnímu příslušníkovi třetího státu, přestože tento státní příslušník splňuje všechny podmínky pro vstup uvedené v článku 5 Schengenského hraničního kodexu a nepřekročil maximální délku povoleného pobytu.

85. Kromě toho boj proti spekulativnímu podávání žádostí o víza („visa shopping“) ukládá zaručit harmonizované uplatňování podmínek pro vstup, včetně jeho důsledků, tedy harmonizované uplatňování důvodů odepření vstupu [53].

86. Dodávám, že na rozdíl od věci Koushkaki nepředpokládá další podmínka, kterou zavedl vnitrostátní zákonodárce, složité hodnocení individuálních situací, jež může spadat do posuzovací pravomoci, kterou unijní zákonodárce podle Soudního dvora záměrně ponechal členským státům, pokud jde o konkrétní posouzení určitých důvodů pro zamítnutí žádosti o udělení víza [54].

50 — Část B přílohy V Schengenského hraničního kodexu.

51 — Důvody pro odepření A a B mají spojitost s článkem 5 odst. 1 písm. a) Schengenského hraničního kodexu. Důvody odepření C a D se pojí s čl. 5 odst. 1 písm. b) uvedeného kodexu. Důvody odepření E a G mají spojitost s článkem 5 odst. 1 písm. c) uvedeného kodexu. Důvod odepření H se pojí s čl. 5 odst. 1 písm. d) a písm. e) téhož kodexu, důvod odepření I se rovněž pojí s článkem 5 odst. 1 písm. e) uvedeného kodexu.

52 — EU:C:2013:862, bod 38.

53 — Obdobně viz rozsudek Koushkaki (EU:C:2013:862, bod 53).

54 — Viz bod 56 a násl. rozsudku Koushkaki (EU:C:2013:862).

87. Jak správně poznamenala Komise na jednání, prostor pro uvážení přiznaný ve výše uvedeném rozsudku Koushkaki nemůže být vztažen na první dvě podmínky pro vstup, uvedené v čl. 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, které jsou spíše technické povahy. Nejen že tedy vnitrostátní zákonodárce není oprávněn doplnit k uvedeným podmínkám další podmínku, ale nelze ani namítat, že uvedený zákonodárce v projednávaném případě využil svého prostoru pro uvážení k výkladu prvních dvou podmínek jakožto navzájem propojených, takže první podmínka může být splněna pouze současně s druhou podmínkou.

88. Článek 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu ve spojení s článkem 13 uvedeného kodexu tak musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy nemohou ukládat státním příslušníkům třetích států dodatečné podmínky pro účely povolení jejich vstupu na území Unie.

V – **Závěry**

89. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr na mnou přepracované předběžné otázky položené administratīvā apgabaltiesa odpověděl takto:

„1) Rozhodnutí prohlašující neplatnost schengenského víza může být přijato pouze za podmínek uvedených v článku 34 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) a každopádně spadá výhradně do pravomoci orgánů členských států. Pozbytí platnosti cestovního dokladu opatřeného schengenským vízem nemůže mít samo o sobě vliv na platnost samotného víza.

2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), musí být vykládáno v tom smyslu, že státní příslušník třetího státu podléhající vízové povinnosti, který předloží na vnějších hranicích Evropské unie neplatný cestovní doklad, který je však opatřen platným vízem, a platný cestovní doklad, který vízem opatřen není, splňuje podmínky pro vstup stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a) a čl. 5 odst. 1 písm. b) uvedeného kodexu za předpokladu, že doba platnosti nového cestovního dokladu skutečně zahrnuje maximální délku pobytu povoleného schengenským vízem.

3) Článek 5 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu ve spojení s článkem 13 uvedeného kodexu musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy nemohou ukládat státním příslušníkům třetích států dodatečné podmínky pro účely povolení jejich vstupu na území Evropské unie.“